

2025-12-25

Abrampa tawañqa tarikuynin, tawa miraypi taripaymanta, chaypiqa rikuchinmi qochakuypa wichq'aynin pasaypasay llallinmanta kasqanta; Moisespa Abrampa tawañqan hunt'akusqan ukhupipis, manam Egiptollapaqchu qochakuy wichq'akurqan, aswanpas Amorreo runakunapaqraq puchuq p'unchaykuna karqan qochakuy p'unchayninkuta hunt'achinankupa—Egipto runakuna ñawpaqta hunt'achisqankumanta qhipaman. Puka Qochaqa Egiptopaqqa Estados Unidospaq Domingo kamachiy karqan, hinaspataq “kay pachapi llapa huk nacionkunapas” “Estados Unidospa rurasqan ejemplota qhatispa” purinqaku, imaynachus Amorreo runakuna rikuchisqanku Egiptopa

qochakuy wichq'akusqan qhipaman.

Amorreokunaqa chunka ayllumantam huknin kanku, Abramwan rimasqa pactopi, Egipto mayumanta Babilonia mayukama kay pachata riqsichiqluna; chayraykum Amorreokuna kay pachapi nacionkunata rikch'achinku, sapa nacion hina paykunaq sapankama prueba tiemponta tukuchinku, Estados Unidospi domingo kamachiy qhipaman. Amorreokunaqa Bibliapi taripäy tukukuq kay pachaman wichq'akuyq simbuluyninmi, chayqa kimsañiqin chaymanta tawañiqin miraykunapi pasakun. Puka Lamar Qochaqa Estados Unidospaq prueba tiempo tukukuyninpaq simbuluyninmi, Amorreokunañataq nacionkunaq progresivamente prueba tiemponta wichq'akuchisqanta rikch'achinku, runaq prueba tiempo tukukuyninkama. Chayraykum Amorreokunaqa domingo kamachiy sasachakuy pacha Puka Lamar Qochamanta inti lloqsimuq wayra qespichiykama, maypichus Diospa llaqtanpaq qespichiy ñan kicharisqa kachkan, chay pacha simbulu kanku.

Ichapaqa Abram-pa willakuyninqa manam hukllachu tawa generación nisqapi rimarin Estados Unidos-ta Egipto hina, kay pacha-taq Amorreokuna hina qhawaspa, aswanqa churaykun Diospa llaqtan Puka Lamar qichqanta chimpasqankuta “tawa generación” hina. Imatachá hurquyta atisun, Abram-pa kinsaq ñankunamanta ñawpaq puriyninpi “tawa generación” nisqapa yuyayninmanta, chayta hurqusunchik, chaymanta Abraham-pa rimanakuyninpa iskay ñan, kimsa ñantaq qhawarisunchik. Iskay ñanqa chunka qanchisniyuq capítulo nisqami, kinsa ñantaq, sut'itaqmi—iskay chunka iskayniyuq capítulo.

Danielpaq chunka iskayniyuq kapituloq, kimsa willakuq pacha-kunam reqsichisqa kachkan, hinallataq llapallan chaykunaqa 1844 watapi tukusqa willakuq pachata rikuchin. Chay kimsa pacha-kunaqa qhipa p'unchaykunapi kichasqa kanku, hinaspataq chay kimsa pacha-kunaqa Diospa llaqtanman qhipa p'unchaykunapi hamuq yachay yapakusqanta rikuchin. Cristoqa linu p'achallikusqa qhari hina, qanchisniyuq versiculopi kimsa willakuq pacha-kunamanta ñawpaq kaqta churaykun, chayta ruraspanmi pay kikinta tinkuchin Apocalipsis chunka kapitulumanta angelwan, payqa manam unu patapi sayanchu, aswanqa allpa hinaspa lamar qochapi sayan.

Qochamanmi lamar hawanpi, kay pachapipas sayashaqta rikurqani; chaymi makinta hanaq pacha man hawayarirqa, hinallataq wiñaypaq wiñaykama kawsajpa sutimpi jurarqa, paymi hanaq pachata kamarqa, chaypi kaqkunatapas; kay pachata, chaypi kaqkunatapas; lamar qochatapas, chaypi kaqkunatapas; nispá: manañam pacha kanqachu. Apocalipsis 10:5, 6.

Chunka iskay chunka iskayniyuq qillqapi qanchis kaq versiculopi, lino p'achawan p'achasqa qariqa, wiñaypaq kawsajmanpas jurakun.

Uyarirqani linum p'achallikusqa runata, mayu unu patapi kaqta; paqariq hanaq pacha-man alliq makinnta lluk'i makinnta hoqarispá, wiñaypaq kawsajpa sutimpi juraspa nirqan: huk tiempo, iskay tiempo, chaymanta kuskan tiempo kanqa; santo llaqtapa atiyinta ch'eqechiyta tukurquptinmi, kay tukuy imakuna hunt'asqa kanqa. Daniel 12:7.

Yachachisqanchikmi kachkan, inspirasionwan, Daniel qillqapi tarikukuq kaq profecía chaskaq kikin siq'iqa Apocalipsis qillqapipas hap'ikusqa kasqanta, hinaspa Miller llank'aqkunapa

entiendenkuyninqa kay iskay willakuykunaqa Cristomanta parallel pasajekuna kasqanta. Cristoqa huch'uy libroyoq Angel hina, Apocalipsis qillqapi 1844 watapi profético tiempopa rurasqan tukukuyninta reqsichispa; hinaspa Cristoqa Daniel qillqapi lino p'achayoq Qhari hina, Estados Unidos llaqtapi domingo kamachiy chayamuptin, Danielpa qhepaman qhawasqan llapa musphaykuna tukusqa kananmanta reqsichispa. Chay sagrado historiapi, domingo kamachiyta ñawpaqchaspa hinaspa chaypi tukukuypi, Diospa llaqtanqa huk p'unchawkunaq tiempollanpaq chinkachisqa kanan karqa, chay tiempota 1260 nisqa símbolowan rikuchispa. Domingo kamachiyta ñawpaqchaspa chay chinkachisqa tiempollaqa Apocalipsis chunka hukniyuq capítulo rikuchisqa kachkan, maypichus Moiséswan Elías wañuchisqa kanku hinaspa kinsa p'unchaw kuskanpaq ñanpi wañusqa kashanku, chayqa 1260 nisqa símbolom.

Qanchis kaq versículopi, llinu p'achayuq runaqa reqsichinmi santu llaqtapa kallpanta ch'iqichisqa tukuptin, kinsa p'unchaw huk kusan p'unchawwan, qhepa p'unchaykunapi Diospa llaqtanman chayamusqanmanta “musphayninkuna” tukukuq kanankuta. Qhipa qillqapi tukurqanchik Sister Whitepa comentario-ninwan Zacarías kinsa kaq capítulo hawanpi. Ñawpaq rimayqa nirqan: “Zacarías Josuéwan Angelwan rikuchisqanqa huk sapa kallpawan churakun Diospa llaqtanpa experiencianman hatun pampachay p'unchaypa tukukuq escenankunapi.” Chay capítulo, hinallataq Sister Whitepa chay capítulo hawanpi inspirasqa comentario-ninpi, pachak tawa chunka tawa waranqaqa “musphachisqa qhari-kuna” kanku. Danielpa qhipa rikuchisqanpa “musphayninkuna”, domingo kamachiywan hunt'asqa, chaymi Diospa llaqtanta sellaywan kуска “musphayninkuna” kanku.

Danielpa chunka iskayniyuq qillqapiqa qhipa p'unchaykunapi pachak tawa chunka tawa waranqa akllasqakunata sellanapaq k'anchayta qun. Chay k'anchayqa kimsa profetap rimaynin pacha tupuyninkunawanmi rikuchisqa, chaykunataq llapallanta Millerita qatiqkunaq historianakupi reqsisqa, sayachisqa ima chiqaq kasqan hina. Chay kimsa pacha tupuyninkunaqa kimsa versiculopi rikuchisqaqa, kimsa pilarkunam, chaykunataq chiqaq kaypa sayayninta hap'ichinku. Chiqaq kaypa sayayninqa kimsa pataman puriq ruwaywanmi hap'ichisqa kachkan. Chay kimsa pata ruwayqa, isqun versiculokunamanta pasajepi (4–12), chay profetap pacha rikuchiq kimsa versiculokunapi rikuchisqa kachkan. Chay kimsa profetap pacha tupuyninkunaqa, Millerita qatiqkunaq qallariy yachayninmanta qawarispá, kimsa simbólico pacha tupuyninkunata paqarichin; chaykunaqa Millerita qatiqkunaq yachayninwan hina allinchasqa kanku, ichaqa mana pacha elementota churankuchu.

Kimsa tiempuqakunanqa kikin Qellqa Sagradapi tarikun, maypichus sut'inchasqa kachkan “profecía sellasqa kaypa ruraynin—hinaspa qhipaman kichasqa kaynin” nisqaqa, chaywan kуска kachkan kimsa kuti pruebaykuypa proceso nisqap clásico descripción bíblica nisqapas. Isqon versiculokuna, Danielman libronta sellananpaq nisqawan qallariqkunaqa, kikinmi chay versiculokuna kanku maypichus kimsa tiempuqakuna churakusqa kachkan; chay isqon versiculokunapim cheqaqa kichasqa kaptin hunt'akuy purificación proceso nisqaqa rimarisqa kachkan “pichasqa, yuracchasqa, hinaspa probasqa” nispá. Chay kimsa versiculopi kimsa tiempuqakunaqa yachaypa yapakusqanmi kanku, tukukuy tiempuypi, qhipa p'unchaykunapi, Diospa pacton llaqtanpaq qhipa pruebaykuypa hinaspa sellaykuypa proceso nisqata

representarqanku. Chay historiapi simbólico “admirakuykuna” nisqakuna, Diospa llaqtanman qhipa p’unchaykunapi hamuqkuna, churakusqa kachkan. Ama hina kaspas, kay párrafota huk kuti yapamanta ñawinchay.

Kimsa pachasqa, isqun versoyuq pasajemanta kimsa versokunapi kashaq, Daniel qillqap patan tukukuyninta rikuchin; chaypi rikuchisqa patan tukukuypas ukhupi profetik hilerapa patan tukukuyninmi. Chayqa willakuymi imayna huk rumi urqumanta “kuchusqa” llusqisqanmanta, mana makikunawan, chaymi puchuq aylluqkunapa willakuynin. Chay ukhupi hilerapa chunka kapitulopepas chunka iskayniyoq kapitulopepas rikuchisqam; hawanpi profesiapa hileranpa patan tukukuyninta chunka hukniyoq kapituluq tukukuy versokunapi, hinallataq Daniel chunka iskayniyoqpa ñawpaq aslla versokunapi kachkan.

Chay kimsa pacha-kunaqa Ulai hinallataq Hiddekel mayu testimonionpa rikuchisqankunap tukukuyninmi kanku, chay kimsa versikulokunapitaq huk profetiku pacha tiyan, mayqinchus riman alianza pacha-profesiapa tukuy siminpi hunt’akusqanta, chaymanta Abramtawan Paulawan testigokuna hina quspa. Jesusqa, lino p’achayuq Qhari hina, versikulo qanchispi kashan, unu patapi purispa. Versikulo chunka hukniyoqpi iskay kunas, mayqinkunachus Cristopa siminpas kanku, Abramwan Paulwan sayanku testificanankupaq. Versikulo chunka iskayniyoqpitaw Diospa llaqtan sellasqa kaypa historianta rikuchin, imaraykuchus pachak tawa chunka tawa waranqaqa doncellakunan kanku, doncellakunataq chunka doncellakunamanta parabolata pasan, chay versikulo chunka iskayniyoqpi bendiciónataq suyakuqkunapa hawanpi kashan. Parabolapi suyakuqkuna, hinallataq “samisqa” nisqakunaqa, p’achata chaskiqkunankanku, mayqen p’achachus casarakuyman yaykunankupaq atiyta qun, punku wisq’asqa kaptin.

Qanchis kaq versículopi, Jesús yaku patapi purishan, chaymi manchakuyta paqarichin; ichaqa Pedroqa creenanta munan hinaspa puriyta qallarin Diosman hatunchayta quspa. Ichaqa Pedroqa achka kutin iskaynin clasekunapa símbolonninmi, hinaspa chay hatunchayqa kutinmi manchakuyman tikran, taripay p’unchawnin chayamuptin. Qanchis kaq versículopi tarikusqa ñawpaq pacha, ñawpaq angelpa willakuyninta rikuchin. Jesúsqa yakukunapi kashan, chayqa manchakuyta hinaspa ñawpaq angelpa símbolonninmi. Hinallataq Jesús sut’ita rikuchin huk pachata maypim llaqtanta hatunchanqa domingo kamachiy taripaypa ñawpaqninpi. Kimsa angelkunapa kimsa imankunapas qanchis kaq versículopi kanku, imaraykuchus qanchis kaq versículoqa kimsa versículokunamanta ñawpaq kaqmi, chaykunaqa kimsa angelkunata rikuchinku.

Chunka hukniyuq chunka hukniyuqmi qawachin iskaychasqata, omega nisqa willakuyninwan, Abrampa hinaspa Paulopa alfa kunka siminkunaman. Paykunapa “iskaychasqa” siminkuna huñunakunku rimanakuy pacha qhelqasqa willakuyta rikuchinankupaq, hinaspa chunka hukniyuq chunka hukniyuqmi hunt’an chay willakuyta omega hina, sut’inchaspa chay willakuy pacha unayta, mayqanmi tukukun Babiloniapa urmayninwan 1798 watapi; chayraykutaq rikch’achin Babiloniapa urmayninta, Michael qhipa p’unchaykunapi sayariptin. Chunka hukniyuq chunka hukniyuqpiqa kan iskaychasqa profetakuna, hinaspa huk pacha mayqanmi sayachin iskay Babilonia urmaykunata; chayhinaqa rikuchin iskay kaq angelpa willakuyninta, mayqanmi willarqan: “¡Babilonia urmasqa, urmasñam!”

Qanchis kaq versículoqa ñawpaq angelpa willakuyninmi; chunka hukniyuq kaq versículotaq iskay ñiqin angelpa willakuyninmi; chunka iskayniyuq kaq versículotaq, Daniel 12*12 icha Daniel 144 nisqaqa, yachaqkuna hinaspa mana yuyaysapa kaqkuna ukhupi t'aqanakuy mantam rimashan. Chayqa taripay ruwaypi hunt'akun, chay taripaypa sasa p'unchayninpi runapa kawsayninpaq rikuchikuywan tukukuq. Chunka iskayniyuq kaq versículoqa kinsa ñiqin angelpa willakuyninmi, imaynatachus kay pachaqa iskay clasekunaman rakisqa kasqanta sut'inchaspa; hinaspa kinsa ñiqin angelpa chay rakiyta hawaman rikuchisqanpa tupaqninqa, kinsa ñiqin angelpa ukhu rakisqanmi, chunka iskayniyuq kaq versículopi rikuchisqa. Qanchis, chunka hukniyuq hinaspa chunka iskayniyuq versículokunaqa kinsa angelkunapa willakuyninmi; chay versículokunataq qhipa p'unchaykunapi kicharisqa k'anchaymi. Kay kinsa versículokunapa qhipa p'unchaykunapi kicharikuyqa Apocalipsis chunka kaq kapituluwan tupanchakun.

Cristoqa atiy kallpachayuq angeln hina, chaymanta chunka kaq qillqapi Judá ayllumanta León hinapas, “león” hinam waqyarqan, hinaspa paypa qapariynin qanchis trueno-kunata ruwarqan, chaykunapa sellasqam karqan, imaynan Daniel chunka kaq qillqapis kasqanta hina. Chay iskaynin qillqakunaqa kikin-paralelo pasaje-kunam kanku. Chayraykum, chunka iskayniyuq kaq qillqapi kimsa pacha-kunaqa, Apocalipsis chunka kaq qillqapi qanchis trueno-kunapas kanku.

“Qanchis illapakunaqa”qa, sut'inmi huk rimayllaña Cristoqa Alpha y Omega kasqanmanta, imaraykuchus “qanchis illapakuna”pa ñawpaq kaq unanchayninpa kaymi: chayqa “ruwaykunapakinakuyta” rikuchin, mayqinchus 1798 watamanta 1844 watakama pasaq, chaymi yapamanta kutimun “hamuq ruwaykunapi”, mayqinkunataq “kamachisqa kaqninkuman hina rikuchisqa kanqa” pachak tawa chunka tawa waranqa runakunaq historianakupi. Chayrayku “qanchis illapakunaqa” Alpha y Omegaq unanchayninmi; paymi hinallataq qallariypas tukukuypas; ñawpaq kaqpas qhipa kaqpas, sayachiq cimientupas templopas; esquinapi churana rumiypas tukuchay rumiypas—qanchis illapakuna.

Daniel chunka iskayniyuqpi kimsa simboliku pacha rakikunaq k'anchayninpa qanchis truenuykunap k'anchayninwan tupananmi, imaraykuchus chaykunapa kikillan profetiku siq'illam kanku. Ñawpaq pacha rakipi Cristo iskaynin makinwan hanaq pachaman haywarin, imaynan Apocalipsis chunka yupaypi huk makillawan ruwan hinata. Apocalipsis chunka yupaypi, makinga tukukunmi profetiku pachap aplicasiyunnin tukukuyninpa simbolonman, profetiku pacha rakikunamanta sapa profetiku pacha rakikuna llamk'anaman tikrayta señalanap. Chay hatun tikrayqa, Miller runakuna llamk'achisqan hatun profetiku kamachiyqa, Cristoq pacha tiempompi literalmente espirotuwanmán hatun tikraywan rikuchisqa karqa.

Apóstol Pabloqa hatarichisqa karqa huk akllasqa llaqtaq proféticopa siq'inwan t'inkisqa hatun profético kamachiyta sayachinampaq. Espiritual Israelpa qallariyninpiqa huk hatun profético kamachiyta sayachisqa, chaymi kikin tratotapas musuqmanta sut'incharqa. Chaymanta pacha Abrahampa wawankuna kayqa karqa Abrahampa wawankuna iniywan kay, mana yawarwanchu. Chay profético principioqa aswanqa Pabloq qillqayninwanmi sayachisqa karqa; paymi kay nisqapi Cristo-man rikch'akuq karqa Apocalipsis chunka kaq kapitulinpi, 1844 watapi tiempoq profético aplicacionninta tikraspa tukuchispa.

Runakunawanakuy runakunawanqa kuychiwanmi rikuchisqa kashan, Noépa Arkantaqmi huk pacha unaymanta rikuchin, unu llump'aymanta ñawpaqmanpas qhepamanpas, maypachachus mana sut'inchasqa akllasqa llaqtayuq runakuna karqachu chay pacha. Abrahamta qayasqanqa Diospa runakunawan proféticopi kaq tinkuyninpi hatun, ancha allin riqsisqa tikrayta rikuchirqa. Abrahamwan rurasqa runakunawanakuyqa runakunawanakuy historiapi hatun tikrayta rikuchirqa, chayhinata ruraspataq Pabloq p'unchayninkunapi literalman espíritualman hatun tikrayta unanchasqa karqa, hinallataq 1844 watapi pachaq aplicacionninmanta mana pachaq aplicacionniyoqman tikrayta.

Diospa runakunawan rimasqa pactopi ñawpaq hatun tikrayqa Jardín karqa, sut'inchasqa hatun tikrayta kawsay sach'amanta hark'asqa kasqa karqa, chaymi p'achakunapas tikrarirqa, espíritu k'anchaymanta cheqaq oveja qaraman. Qatiq hatun tikray pactokuna willakuy patapiqa unu pacha lloqsimuy, chayta Noé rikuchin, imayna Adánpas ñawpaq hatun pacto tikraypi rurasqanta hina. Chaymanta akllasqa llaqtaman tikray Abramwan, chaymi Moisésman pusarqa; paytaq willakuy rimaypa kamachikuyninkunata yaykuchin, maypichus huk p'unchaw huk wata kasqanta rikuchin. Chay kamachikuypa 1844 watakama allinmi sayan, chay pachapi huknin hatun pacto tikray karqa. Pacto historiapi hatun pachakunaypiqa sapa kuti Diospa willakuy Simiypi huk hatun tikraymi kan. Chay tikrayqa pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa historiankupi, Alfa Omega Cheqaqmi kasqa. Alfa omega nisqaqa kay kamachikuymi: tukukuyninqa Diospa Simiypi qallariyninwanmi sapa kuti rikuchisqa kan. Chay alfa omega kamachikuymanta watasqa kashan hebreo simipi “cheqaq” nisqaqa kimsa kutinchasqa ruwasqa.

Puchukaq p'unchaykunaq willakuykunaqa puchuk runakunaq historiankupi hatun profetik t'ikrayta sut'inchasqa sapankama hatun tratokunaq historiankupi, hinallataq wakin cheqaq kaypa siq'inkunapipas. “Llave” nisqa, Eliakimpa hawanman churakusqa Isaías 22:22 nisqapi, chaylla llave Pedro-man qosqa karqa Panio nisqapi Mateo chunka suqtayuqpi. Chay llaveqa Filadelfia iglesiaman qosqa karqa, hinaspa William Miller-mi chaskirqa chay llaveyta, chaywan huk wata huk p'unchay prinsipiowan tinkuchkanapaq, chay prinsipiota Moisés qillqarqa Moisespa historiankupi, chay historiataq Milleritakunaq historiaanta rikch'achirqa. Millerpa Moisespa profeciwan t'inkisqantaqa Pabloq Abrampa profeciwan t'inkisqa karqa sut'inchasqa. Hinaspa, imaraykutaq mana Millerqa Moiseswan t'inkinmanchu, Moisespa salvasqankama huk arcapi Noépa salvasqawan huk arcapi t'inkisqa karqa iskaynin tratokunata huñunapaq. Profetik aplicacionpa t'ikraykuna, Edénmanta qallariq, reqsichin hatun profetik k'anchaypaq revelacionqa qhepa tratopi Diospa llaqtanpa historiankupi sut'inchasqa kasqanta—huk pachak tawa chunka tawa waranqa runakuna. Ñoqaqa ninimi hatun profetik t'ikrayqa qanchis trueno-kunawan sut'inchasqa kasqanta, chaykunaqa chiqapunim Daniel chunka iskayniyuq kapituluman kimsa pacha periodo-kunawan t'inkisqa kanku, hinaspa kaykunaqa reqsichkanku alfa hinaspa omega principokunata line upon line aplicacion nisqapi churaspalla, cheqaq kaypa kimsa pataman churakusqa ruwanakuywan sayasqa kaptin.

“Pacha manaña kanchu” nisqa willakuyta chaylla ñawpaqninpi kaq versíkulokunapi, Cristo qanchis trueno-kunata reqsichirqa; chaykunaqa, Daniel chunka iskayniyuqpi kaq cheqaq-kuna hina, sellasqa karqaku. Chunka iskayniyuq capítulo-pi llaqt'alla p'acha p'achasqa runaq iskaynin

makinwan hanaqman oqarisqanpa contexto-ninqa Danielpa libronpa kichasqa kayninmi; Apocalipsis chunka capítulo-pi León hina Cristo-pa contexto-ninqa qanchis trueno-kunapa sellasqa kayninmi. Hermana Whiteqa qanchis trueno-kunapa sellasqa kayninta Danielpa libronpa sellasqa kayninwan tinkuchin.

“Kay qanchis illapakunap siminkuta rimarisqankumanta qhipaman, Juanman kamachiy hamun, Danielman hina huch’uy liwrumanta nisqapi: ‘Qanchis illapakuna rimarisqankuta sellay.’ Kaykuna jamuq p’unchawkunapi pasan ruwaykunamanmi tinkunku, chaykunataqa paypa ordenninman hina qhawachisqa kanqa.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 971.

Qanchis illapakunaka sut’inchasqa kanku Apocalipsis chunka kaqpi, Profecía Espiritu nisqawan, hinaspa Milleritakunaq 1840 watamanta 1844 watakama historiankuwan, chay historiataq kutimun pachak tawa chunka tawa waranqa runakunaq historiankupi. Chay kikin pasajepitaq nin: “Juanman qusqasqa especial k’anchay, qanchis illapakunapi rimarisqa karqan, huk delineaciónmi karqan imayman ruwaykunamanta, ñawpaq kaq hinaspa iskay kaq angelkunapa willakuyninkunapa uranpi pasaqkunamanta. Mana allinchu karqan llaqtapaq kaykunata yachanankupaq, paykunapa ñiyninqa testasqa kananrayku. Diospa kamachiyninpiqa aswan admiraypaq hinaspa ñawpaqman puriq cheqaqkunata willasqa kanankupaqmi karqan.” Milleritakunaqa mana entienderqankuchu iskay llaqukuykunawan tupachisqa kanankuta, imaraykuchus mana entiendenqanku chayqa paykunata pruebaypaqmi wakichisqa karqan. Milleritakunaqa mana sospecharqankuchu ima “ñawpaqman puriq cheqaqkunata”, nisqaykitaq, mana suyarqankuchu ima “jatun profetiku kutichaykunata” pactokunaq historiankupi.

Manam “allinchuqa mana karqan” Millerita “runakuna kaykunata yachanankupaq” chaypas, pachak tawa chunka tawa waranqa runakunaqa kikin historiatawanmi pruebanakunku; ichaqa mana huchayuy sonqowan historiata pantaspa hamut’asqankuraykuchu, aswanpas huk historiata mana hamut’asqankurayku, mayqintachus qankuna yachanaykipaq mañakusunki. Chayqa kikin pruebaymi, ichaqa tikrasqa hina. Juanqa Apocalipsis chunka kaqpi, ñawpaqtaqa pachak tawa chunka tawa waranqa runakunatam reqsichin, iskay kaqpiñataq Millerita kuyuyta, ñawpaq kaqwan iskay kaq angelkunata. Kayqa reqsisqa kan, Juanman ñawpaqmantaraq willasqa kasqanta rikuspalla, huch’uy libruta mikhunanmanta, misk’i kasqanta chaymantaq hayaq kasqanta. Milleritakunapaqqa mana allinchu karqan imatachus chayqa niyta munasqanta yachanankupaq, ichaqa Juanqa huk runa ayllutam reqsichin, paykunaqa ñawpaqmantaraq yachanku imachus pasan Milleritakuna huch’uy libruta mikhusqankumanta.

Hinaptin angelmanman risaq, hinaspaq nirqani: “Qoway huch’uy librota.” Paytaq niwarqan: “Jap’iy, mikhuytawan tukuy; wiksaykitaqa q’ayaqta ruwasunk’a, ichaqa simipiqa misk’i hina misk’illa kanqa.” Hinaqtin angelpa makinmanta huch’uy librota jap’irqani, mikhuytawan tukurqani; simiypiqa misk’i hina misk’illa karqan. Mikhusqaymanta chaylla wiksaymi q’ayaq karqan. Apocalipsis 10:9, 10.

Juanqa ñawpaqmantaraq willasqa kashan 1840 watamanta 1844 watakama k’allu-misk’i rikch’akuyninmanta, chunka ñiqin capitulopi rikuchisqa historiapaq. Chay rikch’akuymi, isqon ñiqin chanta chunka ñiqin versículokunapi sut’inchasqa hina, iskaymanta tawa ñiqinkama

versículokunapipas sut'ita reqsisqa kashan.

Paypaq makin librota kicharisqatan hap'isqa karqan; paña chakinta qochaman churarqan, lloq'e chakinñataq hallp'aman. Hinallataq sinch'i kunkawan waqarqan, imaynatachus leon qaparimun hinata; waqasqanmanta qhipataq qanchis truynokuna kikinpa kunkankuta rimarirqanku. Qanchis truynokuna kunkankuta rimariyta tukuruptinkuqa, noqa qillqaytaña munarqani; chaymantataq hanaq pacha huk kunka niwarqan: “Qanchis truynokuna rimarisqankuta sellay; ama qillqaychu,” nispa. Apocalipsis 10:2–4.

“Qanchis illapakuna”qa rikuchinmi “imakunachus pasakunanpaq siq'isqa willakuyta” ñawpaq kaq huknin angelpa, iskay kaq angelpa uranpi pasaqkunata, chaymanta hinallataq “hamuq p'unchaykunapi rikuchisqa kanankupaq kaq ruwaykunata, kikinkupa allichasqa ordenninkupi.” “Qanchis illapakuna”qa rikuchinmi chay chiqaqta: Millerllaq runakunapa historiankuq kutimunmi pachak tawa chunka tawa waranqa akllasqakunapa historiankupi; hinaspataq pacha tukukuypi 1798 watapi, chaymanta qhipamanpas kicharisqa kaq chiqaqkunata, Diospa llaqtanpa qhipa p'unchayninkunapi chiqaqpa musuqmanta kicharikuyta rikuchin. Jesusqa Apocalipsis chunka kaqpi, Daniel chunka iskayniyuq kaqpi Jesuswan tupachisqa kashan. Iskay pasajepipas qhipa p'unchayninkunapi pruebayuq chiqaqpa sellasqa kayninpas, kicharisqa kayninpas sut'inchasqa kashan.

Wakin runakuna ninqamanku Jesucristoqa qanchis kaq versículopi rimashanmi, ichaqa Gabrielqa chunka hukniyuq chunka iskayniyuq versículokunapi Danielman rimashanmi; ichaqa kaytapas entiendenallataqmi, Jesucristoqa kimsa pasaje-kunapipas rimashanmi. Ima ladoypipas kay asuntoqa kasqanman hina, Cristoq siminmi Danielpa nisqanpi rimarin, chunka iskay kaq capitulopi kimsa profético tiempokunapas Cristoq siminkunam, paymi chay kimsa periodokunata cheqaq kaypa estructura-ninpi churaykun. Llapa kimsa periodokunapas sellasqa kanku, chayrayku huk kimsa-rikch'ay símbolo sapallanman tukunku.

Qanchis kaq versículopiqa admirakuykunapa tukukuyninmi rimarisqa, Cristoqa Aswan Santo Cheqapi qhipa llamk'ayniyta ruwaspa, pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa huchankunata pichaspa, hinallataq sellaspa. Ñawpaq kaq versículomi “admirakuykunata” reqsichin, kimsa versículokunamanta qhipa kaqpas “admirakuykunata” reqsichillantaq, suyasqankurayku kuisqa kaqkunata, ñawpaq ñak'ariy-pantayta pasasqankumanta. Chawpi pachaqa runakayninpa hatarikuyninta reqsichin domingo ley nisqapa sasachakuyninpi, chayllataq domingo leyman pushaq pacha pachak tawa chunka tawa waranqapa waqaychaypaq wakichikuy pacha kasqanta reqsichin. Llapa versículokunam chiqanmanta reqsichkanku “imataq pasan karqa” Danielpa llaqtan runakunaman “qhipa p'unchaykunapi.” Kimsa versículokunapas pachak tawa chunka tawa waranqapa chuyañachasqa kayninpa tema-mantan rimanku. Ñawpaq pachaqa kimsakaq pachawan tupachisqa kachkan, chawpi pachaqa llapa kay pachapa hatarikuyninta reqsichin, Armagedónman purispa.

Sichus chay kinsa pacha-kunaqa qanchis illapa qapariykunapas kanman chayqa, chay kinsa versículokunaqa reqsichinanku “hamuq ruwaykunata, mayqinchus [riqsichisqa] kanqa hinallataq ñawpaqninpi,” hinaspa chay “hamuq ruwaykunaqa” tupanku “ñawpaq kaq iskay kaq angelkuna

urapi pasaq ruwaykunapa sut'inchasqanwan" 1840 watamanta 1844 watakama. Kanan kuyuyqa askha cheqaqkunata chaskisqa, mayqinkunachus sut'i hina sapanmanta hukniray kanku ñawpaq pionero yachaymanta; ichaqa llapa chay cheqaqkunaqa ñawpaq pionero yachaywanmi acuerdopi kanku. Hatun profetiko muyuymi karqan Milleritakunamanta kunankama. Huk p'unchaw huk wata nisqa kamachiyqa clásico ejemplonmi, ichaqa wakinkunapas kanku. Huk hatun profetiko muyuypa ejemplonqa qanchis illapa qapariykunawan tupachisqa rikuchisqanmi.

Chunka Juan-man chunka capítulo qhipa versículonpi nisqa karqan hukmanta kutin profetanapaq, chaywanmi sinchita rikuchisqa karqan chunka capítulo historianninqa iskayninta sut'ichaspa Milleritakunaq kuyukuyninta hinallataq pachak tawa chunka tawa waranqa runakunatapas, chaymanta huk varata qosqa karqan templota tupunampaq, ichaqa nisqa karqan patiota saqenampaq.

Huk soqta qaspi vara hina qusqasqa karqan; hinaspan angel sayarispa nirqan: Hatariy, Diospa templota tupuy, altarta, chaypi yupaychaqkunatapas. Ichaqa templomanta hawa patiotaq saqey, ama tupuychu; imaraykuchus mana judío nacionkunamanmi qusqasqa; paykunataq tawa chunka iskayniyuq killakunata llaqtata santata saruspa purinqaku. Apocalipsis 11:1, 2.

1844 qhipa templota tupuspa, Juanman nisqa kan mana yupaychananpaq mana israel runakunata, paykunaqa kancha hina rikuchisqa kashaqtin. Kay rikuchiyqa 1844 watapi reqsichirqa Diosqa chayraq musuq pacto novia-ta akllasqanta, hinaspa chaymanta huk rakiy ruwasqa karqan noviawan kanchawanpas. Hermana White sut'ita nin kanchaqa mana israel runakunamanta kasqanta, templota Diospa akllasqan llaqtan kasqanta; ñawiriylla capítulo, "The Outer Court," nisqata *The Desire of Ages* ukhupi.

Juanqa rikuchkan Milleritakunata, paykunaqa 1844 watapi Diospa akllasqan llaqtantukunaña karqanku. Huk sapa rakiy churakurqa Milleritakunapura—paykunaqa chay k'umu-miski willakuyta chayraq mallikurqanku—hinallataq wakin sutichasqa cristiano mundomanta, mana judíokuna hina rikuchisqakunamanta.

1840 watamanta qallarikurqa cimiento, hinaspa ñawpaq hatun llakikuykama churasqa karqan; temploqa tukusqa karqan Chawpi Tuta Qapariynin willakuyta willakusqan pachapi. Chaymanta hamurqa hatun llakikuy, hinaspa Juanta nisqa kachkan hatarispan tupunanpaq, ichaqa mana gentilkunata yapaykuspa. Juanqa juicio qallarikuyninta rikuchkan, hinaspa chayrayku inspiraciónqa kay versículonpi Juanpa tupuyninta aplican investigativo juicioqa símbolo hina. Imaynam ña rimarisqanchik Juanmanta tupuy símbolo hina, chayqa Adventistakunapa yachayniyninwan hina tupaqmi; ichaqa kay kuyuypiqa símbolo entiendenamanta hatun tikray karqan.

Miller runakunapa yachayninwan hunt'asqa hina, qawarirqayku chunka kaq qillqapi Juanwan rikuchisqa Miller runakunapa willakuy unay pacha ukhupi, huk kikinchasqa kuyuy ñawpaq rimaypas kasqanta, chaymi pachak tawa chunka tawa waranqa runakuna kanqa. Yachakurqayku, Miller runakunapa willakuy unay pachata tupuspa, mana judío nacionkunapa tiemponta saquespa, Juan tupushasqan templota kikintam rikuyta atisqaykuta.

Hamuqayku huk 2520 watayuq pacha willakuyta 1798 watapi tukukuqta, huknintaq 1844 watapi, chayhinataq qawachispa tawa chunka suqta watayuq pacha kasqanta, chaypi Cristoqa Millerita templo nisqata hatarichirqa. Juanqa patiota mana judío runakuna kasqanta riqsichirqa, chaymantataq kachkan profetayuq “mana judío runakunapa pacha.”

Paykunaqaqa espadapa filo-ninwanmi urmankakuq; hinaspataq llapa nacionkunamanmi prisionero hina apasqa kankakuq. Jerusalén llaqtataqa mana judiokunam trituranqaku, mana judiokunapa tiempokuna hunt’akunankama. Lucas 21:24.

Gentilkunapa “tiempokuna” nisqaqa achkha rimaymi, iskay pachakunata reqsichin, maypichus literal Israelpas, espiritual Israelpas sarusqa karqanku. Chay iskay saruykunamanta qhipa kaq, paganismomanta qallarispas papalismowan qatipasqa, 1798 watapi tukukuqmi karqa. Ima nisqakuna kasqankumanpas mana qhawaspas, “Gentilkunapa tiempokuna” 1798 watapim tukukurqa, ñawpaq angelpa chayamunanwan. Juanqa 1798 watapim tupuyta qallarinan karqa, manataq chaymanta ñawpaqpiqa. Payqa 1844 watapa historiapi churakusqa karqa; chayrayku, 1798 watapi tukukuq pacha saqeyqa, patio saqeymi karqa, chayta ruwaspaqa qawachinki Tinkunakuy Willakuqpa mensajerunwan Millerita temploq 46 watakunapi sayarichisqa kasqanta. Askha huñusqa chiqaqkuna kay aplicacionmanta llusinku, ichaqa ñoqaqa kaytaqa huk rikch’aq k’anchaypaq ejemplollatam apachkani, pionerokunapa yachayninkumanta hukniray k’anchay kasqanta, ichaqa chay k’anchayqa qallariy chiqaqkunata mana ch’iqnikuchu, aswanpas manañam pacha-churasqata apayñachu.

Chay sapa cheqaqa 9/11 manaraq kaptinmi reqsikurqa, ichaqa cheqaqtapuni 9/11 qhepamanmi sunqu ukhupi allinta takyachisqa karqa. Juanpa templota tupusqanmanta cheqaqa qanchis illapakunamantaqa mana t’aqasqa kanmanchu, chayqa kkillan pasajemi kasqanrayku. Qanchis illapakuna imayna churakusqanmanta huk cheqaqa Danielpa chunka iskayniyuq kapitulonpi “musphaykuna” hunt’akuk pacha kama sellasqa karqa. “Qanchis illapakuna”pa churakuynin, julio 2023 qhepapi kichasqa kasqa, Daniel chunka iskayniyuqpa kimsa versiculonkunaqawan allinllata tupaqtin, utaq nisayman hina, ancha ukhuyniyuq hinallata hunt’asqa yanapan.

Paní Whiteqa complement nisqa simita llamk’achin, manam compliment nisqa simitachu, Danielpa hinaspa Apocalipsispa qillqakunapa tinkuyninta sut’inchananpaq. Complement, “hunt’aspa allin kachayman churanapaq” ninanrayku, iskaynin profético qillqakuna hukninwan hukninpaq chayta ruwan. Qanchis truenuykuna, Danielpa chunka iskayniyuq kapitulupi sellomanta kichasqa kaptin julio 2023 qhipaman, chaypi kaq willakuyta hunt’aspa allin kachayman churan. Qanchis truenuykunata kicharin alpha hinaspa omega nisqakunapa kamachikuyninmi, cheqaq kaypa estructura nisqawan kуска.

Mana llapallanakunapa “pachakunaqa” 1798 watapi hunt’akapun, hinaspa iskay pacha-rakikunaq 1260 watankunata rikuchin, maypichus ñawpaqta paganu kay, qhipamanta papal kaypas santuarioyta chaymanta ejercitotapas saruchkarqa. Templota tupachkaspaqa, patioyta saqiykuymanni; patioqa 1798 watakama mast’arin; ichaqa 1844 qhipamanqa pacha manaña kananñachu. Kunan p’unchay 1260 wataqa huk pacha-rakiyllatan rikuchin, mayqanmi templowan patiowan t’aqanakuyta reqsichin. Chayraykun, 18 julio 2020 p’unchawmanta julio 2023 kama,

saruchiyqa hunt'akapun. Kunan p'unchaypi templota tupayqa, qanchis trueno-kunawan kуска, mayqankunachus ñawpaq kaq hinaspa iskay kaq angelkunapa willakuyninkuna uraypi pasaq ruwaykunata t'aqawanta rikuchin, Juanman churakusqa llamk'anam. "Hatun llamk'ananchikqa" kachkan "hukllachaspa" kimsa angelkunapa willakuyninkunata huñuy, chayhinataq huk profético llamk'anata reqsichiy, mayqanchus ñawpaq convenio historiapi mana rurasqachu karqan, hinaspa kunankamapas ancha pisillam rurasqa kan. Patioyta saqiykuqtinchik, mayqanchus llapallanakunapa pachankunata rikuchin, papal qatiykachaypa 1260 watankunatan saqiykuchkanchik, mayqanchus 1798 watapi, pacha tukukuypi, tukukapun.

Millerita historiapi chusku chunka suqta watakunapi hatarichisqa temploqa reqsichin huk temploq 2023 watapa julio killamanta domingo kamachiy manaraq chayamunankama hatarichisqanta. Chay historiataqmi qanchis illapakunaq "hamuq ruwaykunam" pacha, chaykunaqa "kanqaku", manam ichaqa "ichapas kanmanchu", "nisqa ordenninkupi rikuchisqa kanqaku".

Ñawpaq angelpa historianta iskay ñiqin angelpa historiannintawan huñuspa, tariyku historiaraq qallarín huk alpha pantasqawan, tukukapun omega pantasqawan. Sicha ñawpaq angelpa historiapi profetap waymarkankunata 1840 watamanta 1844 wata Abril killapa 19 p'unchawninkama churanaykipaq tinkuchispa, chay pacha chayasqa iskay ñiqin angelpa waymarkankunawan, paymi chayamurqa hinaspa kawsarqa kinsa ñiqin angelpa chayamuyninkama 1844 wata Octubre killapa 22 p'unchawninpi—iskay pachakuna kan, iskayninku qallarínpas tukukapunpas huk angelpa chayamuyninwan. Ñawpaqmanta iskay ñiqinkama historiaraq sut'incham iskay ñiqinmanta kinsa ñiqinkama historiata.

Huk proféticuy testigun kay allin aplicasqa kasqanmanta tariyku alpha hinallataq omega aplicasqapi. Iskay paralelu siqi kuskachasqa aplicasqa kaptin, hinaspa iskaynin siqikunapa qallariyninwan tukukuyninwan angelpa chayamunanta reqsichin. Chaymanta, siqi patapi siqi hina kuskachasqa huklla siqiman tukuchisqa kaptinku, qallariynin ñawpaq kaq llakikuyta señalan, tukukuynintaq hatun llakikuyta señalan. Aswan huk pruebaytaqa alpha hinallataq omega principionkunapi tariyku, chaymi tukukuynin qallariyninmanta aswan hatun kasqanta reqsichin. Huk alpha llakikuy, hatun omega llakikuywan tukukuq, alpha hinallataq omegapa aswan pisi kaqta aswan hatun kaqtawan reqsichin.

Qallarisqanchik chay 1844 watapi Abril killapa 19 p'unchayninmanta, iskay kaq angilpa chayamunanmanta, mayqinchus pusan kimsa kaqpa chayamunanman 1844 watapi Octubre killapa 22 p'unchayninpi; hinaspaq qallarisqanchik iskay kaq siq'ita 1840 watapi Agosto killapa 11 p'unchayninmanta, mayqinchus tukukun 1844 watapi Abril killapa 19 p'unchayninpi, chayqa tarinchik 1844 watapi Abril killapa 19 p'unchayninpi kaq llakikuyqa iskayninta, alpha hinataq omega hinataq, kasqanta chay profetiku siq'ipi, mayqinchus rurasqa kachkan hukñiqin hinaspa iskayñiqin angilkunapa profetiku siq'inkunata huñuspa.

Pacha tukukuyninpi, kinsa kaq angelqa iskay kaq angelwan kуска chayamun, chayhinaq 9/11 nisqata hinallataq Apocalipsis chunka pusaqniyuq capítulo atiyiniyuq angelpa iskay rimayninkunata rikch'achispa. Chay iskay rimaykunaqa iskay kaq chaymanta kinsa kaq angelpa willakuyninkuna kanku, chay iskay angelkunataq 1844 watapi octubre killapa 22 punchawninpi

hukwan huk touchakurqanku, hinaspataq yapamanta tinkunku iskaynin historiakuna hukmanta hukman, siq'imanta siq'iman apasqa kaptin. Kayhinata huñusqa kaspaqa ñawpaq llaqukuy historiata hatun llaqukuykama rikuchinku, chay historiapa chawpipi waymark nisqa, Milleritakuna pacha tiempopi, Exeter camp meeting karqan maypicha iskay kastak adoradorkuna rikuchikurqanku, yuyaychaspa upa vírgenes nisqakunapa hatarikuyninta parábola ukupi, hinaspataq chawpi waymarkta hatarikuymi kasqanta reqsispa.

Qanchis illapa kunanqa rikuchin hukhchasqa ñawpaq kaq huknin angelpa willakuyninmanta, iskay kaq angelpa willakuyninwan kuskachasqa, sapa siqi hawan siqi hina; chaymi reqsichin huk historiata ñawpaq llakikuy mana hunt'asqanmanta qallarispas hatun llakikuy mana hunt'asqankama, pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa historianpi. Imaña chay historia profecía hina rikuchisqanta entiendenqa, Daniel chunka iskaypi willakusqa willakuyninwan kikinllata tupakun, pacha tukukuypa p'unchayninkama sellasqa kananpaq nisqa kasqanwan.

Kay yachayta qhipa qillqapi qatipasaqku, ichaqa Danielpa qhipa rikuyinmanta chay rakhuyininta saqisqayki, mayqinchus qhipa p'unchaykunapi Diospa llaqtanpaq Danielpa rikch'anachisqanllata riman. Qhawariy, ñawpaq rimarisqapa kamachiyninpa contexto-pi, huk kaq versículopi Danielpa chay rikuyta entiendenku chay clasepi kashan. Rikuypi ñawpaqta nisqa kaqqa Danielpa rikch'anachisqanmi, yachaqkuna hina, mayqinkunachus entiendenku; hinaspa qhipa isqun versículokunaqa llapallankum yachaqkunamanta riman, mayqinkunachus iskay chunka iskayniyuq p'unchaypi entiendenku.

Persiapa reynin Cirospa kinsa watapi, huk rimay Danielman sut'inchasqa karqa, paypa sutinmi Beltesasar nisqa karqa; chay rimayqa cheqaqmi karqa, ichaqa ñisqa pachasqa unaymi karqa; paymi chay rimayta entienderqa, hinaspataq rikuchisqa musquypa yuyayninta entienderqa.

Chay p'unchaykunapi, noqa Daniel, kimsa hunt'asqa semanakama llakikuypi karqani. Manam allin t'antata mikurqanichu, manam aysapas ni vinupas simiyman haykurqanchu, nitaqmi imaynatapas wirata umayman churakurqanichu, kimsa hunt'asqa semanakuna hunt'akunankama. Ñawpaq killaq iskay chunka tawañiqin p'unchayninpi, hatun mayu patapi kashaqtiy, chay mayuqa Hiddekel sutiymi karqan; hinaptin ñawiykunata oqarirqani, qhawarirqani, haqaytam rikurirqani.

huk runaqa llamp'u llinu p'achawan p'achasqa karqa, ch'illinchasqanqa Uphazmanta allin quriwan watasqa; cuerponpas berilo rumiman rikch'akuqmi karqa, uyanpas llipyaypa rikch'aynin hina, ñawinqa nina q'otukunahina, makinkunapas chakinpas sumaq lliphiyasqa antakunapa llimp'in hina, rimasqankunapa kunanpas achka runakunapa kunan hinam karqa.

Ñoqa Daniel sapallaymi chay rikch'ayninta rikurqani; ñoqawan kashaq runakunaqa manam chay rikch'ayninta rikurqankuchu. Ichaqa paykunaman hatun manchay chayarqan, chayrayku pakakuyta maskhaspa ayqekurqanku. Chaymi ñoqa sapallayña qhiparqani, kay hatun rikch'ayta rikuspataq, manaña kallpayoqchu qhiparqani; sumaq kayniypas ukhupi ismuyman tukukapun, manataqmi ima kallpaytapas waqaycharqanikuchu.

Ichaqa uyarisqani simikunapa kunan uyariqtiy, uyarisqani simikunapa kunan uyariqtiyqa, uywintin puñuyma urmaykurqani uyaypi, uyaypas allpamanmi qhawarirqas. Hinaspa

qhaway, huk maki llamk'arimurqan, chaymi qonqoriykunaman sayarichiwarraq, makiykunapa palmakunamanpas. Hinaspan niwarqan,

¡Ay Daniel, ancha kuyasqa runa!, entiéndey qampaq rimaykuna nisqayta, sayariy cheqaqta; imaraykuchus kunanqa qammanmi kachamusqa kani.

Hinaspa chay simita rimapayawaptinqa, suqch'akuspalla sayarirqani. Chaymanta pay nimuwarqan,

Ama manchakuychu, Daniel; qallarinqa p'unchawmanta pacha sonqoykita churanki entiendenaykipaq, hinaspa Diosniykippa ñawpaqenpi kikikita ñak'arichinaykipaq, rimasqaykikuna uyarisqa karqan, chay rimaykikunaraykun hamurqani. Ichataq Persia suyuq kamachiqnin iskay chunka hukniyuq p'unchawkama hark'awarqan; ichaqa qhawariy, Miguel, kurak apukunamanta huknin, yanapawanapq hamurqan; hinaspan Persiaq reykunawan chaypi saqirqarqani.

Kunan hamusqayki, qhipa p'unchaykunapi llaqtaykikunaman ima pasanapq yachachiyki; chay rikuyqa aswan achka p'unchaykunapaqraqmi kachkan.

Hinaspa chayhina simikunata niwarqa, uyayta pampaman churakurqani, hinaspa upallaña tukurqani. Hinaqtinmi, qhawariy, runakunaq churinkunapa rikch'aynin hina hukqa simiykunata llamk'arqan; chaymantataq simiyta kicharirqani, rimarirqani, ñawpaqpi sayaqman nispataq,

Ay wiraqucha, rikuywanqa llakiykunaqa ñoqaman kutimurqan, manataq kallpaytaqa waqaychasqaniñachu. ¿Imaynataq kay wiraqchaypa kamachin kay wiraqchaywan rimayta atinqa?

imaraykum, ñuqapiqa chayllamanta mana kallpayuqña karqani, nitaq samaypas manaña qhiparqarqachu ñuqapi. Hinaptin huk kutita yapamanta hamuspa, runapa rikchaynin hina kaq hukniyuq llamk'aspa tupaykuwarqa, hinaspa kallpachawarqa, nispa,

Qam runa, ancha munasqa, ama manchakuychu: thak kay qanman kachun; kallpachakuy, arí, kallpachakuy. Hinaspan noqaman rimaykuqtin, kallpachasqa karqani, nispa: Señorniy, rimachun; qanmi kallpachawarqanki. ...

Qamqa qan, Daniel, simita wisq'ay, hinaspa liwruta sellay, tukukuypa pacha kama: achkakuna kayman chayman purinqaku, yachaypas yapasqa kanqa.

Chaymantan ñoqa Daniel qawarirqani; hinaspan qhaway, iskay wakinkunata sayaqta rikurirqani, huknin mayu patapa kay ladope, huktaq mayu patapa chay ladope. Hinaptin huknin nirqan linu p'achawan p'achasqa qariman, mayu yaku patapi kaqman: "Kay admiraypaq musphayninkuna tukukuyninmanqa hayk'aqkamataq kanqa?"

Uyarirqani linu p'achawan p'achallisqa qhariyta, mayup unu patapi kashaqta, paña makininta lluqi makinintawan hanaq pachaman hoqarispas, wiñaypaq kawsak Diospa sutimpi jurasqanta: kaykunapa huk pacha, ishkay pacha, chaymanta kuskan pachakama kanqa; chay santo llaqtapa kallpan ch'equesqa tukusqanman hina, llapa kaykunapas hunt'asqa tukukunqa.

Uyariqmi, ichaqa mana entiendesqachu kani; chaymanta nirqani: Ay Señorniy, imataq kaykunapa tukukuynin kanqa?

Hinaspanmi: “Riy, Daniel; rimasqakunaqa wisq’asqa, sellasqa kachkan p’uchukay pacha chayamunankama. Achka runakunaqa mayllakusqa kanqaku, yuraqyachisqa, pruebaypi churakusunqaku; ichaqa mana allin runakunaqa mana allinta ruwaspalla kawsanqaku. Mana mayqin mana allin runapas entiendenqachu; ichaqa yachaqkunaqa entiendenqaku.”

Sapa p’unchawmanta pacha sapa p’unchaw qurbanata apasqa kaqtin, ch’inyayta rurachiq millay kaqpas sayarichisqa kaqtin, waranqa iskay pachak qanchis chunka pusaq p’unchawkuna kanqa.

Kusisqan qasqa pichus suyaspa hamun waranqa kimsa pachak pichqa chunka pichqayuq p’unchaykuna kama.

Qamqa, qan ñanniykita puriy p’unchaykuna tukukuyninkama: samarinaykiqa kanqa, hinaspa p’unchaykuna tukukuyninpi suertiykipi sayariy. Daniel 10:1–18; 12:4–13.